

Ἡ συγκέντρωσις ἐν Λωζάννῃ ἀρχιερῶν ἐξ ὅλου τοῦ κόσμου.—Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ὀρθοδοξίας.—Ἰνδοί, Κινέζοι, Ἰάπωνες.—Οἱ Μητροπολίται Λεοντοπούλεως καὶ Νουβίας.

### ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΩΖΑΝΝΗΝ

Ὁμογενὴς ταπεινότης εὐρεθεὶς ἐν Λωζάννῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ περιήρμου Παγγρηστιανικοῦ συνεδρίου ἔστειλαν εἰς Ἑλληνικὴν ἑφημερίδα τὴν κατωτέρω ἀνταπόκρισιν:

ΛΩΖΑΝΝΗ, Αὐγούστου.—Ἡ Παγγρηστιανικὴ συνδιάσκεψις ἥτις συνεκροτήθη ἐνταῦθα ἐσχάτως ὑπῆρξεν ἡ τετάρτη τοῦ εἵδους τῆς. Ἡ πρώτη ἔγινε εἰς Ἐδιμβούργον, ἡ δευτέρα εἰς Χάγην καὶ ἡ τρίτη εἰς Σποκχόλμην. Εἰς τὴν Λωζάννην συνεκαρτήθησαν, ἀρχῆς Αὐγούστου, πεντακόσιοι περίπου ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ—ὅλων ἐκτὸς μίξ. Θὰ τὴν ἐμμανεύσαστε βέβαια. Μόνος ὁ Πάπας ὀλιγαδὴ δὲν ἔστειλε ἀντιπροσώπους. Καὶ πῶς νὰ στείλῃ ὁ καλότυχος, ἅψ' οὐ αὐτὸς εἶνε ὁ μόνος ἐντολοδόχος τοῦ Χριστοῦ, ὁ μόνος διδάσχος τοῦ Ἁγίου Πέτρου; Μήπως δὲν εἶνε χαραγμένη εἰς τὸν θόλον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βατικανοῦ ἡ φράσις τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν Πέτρον:

«Βόσκει τὰ ἀρνία μου, ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου;» Ὅλοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ συνελθόντες εἰς Λωζάννην πεντακόσιοι ἀντιπρόσωποι, ἂν καὶ εἶνε, ἀναμφισβήτως, οἱ πλείστοι τοῦ ἀντιπροσώπου, τὰ σοφώτερα θεολογικὰ θηρία τῆς Ἀποκαλύψεως, τὰ ἀγωνιζόμενα ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶνε παρὰ ἐρίφια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν Πάπαν καὶ ἀπολωλότα πρόβατα—ἀδιάφορον ἂν φαίνονται ὡς οἱ εὐγενέστεροι καὶ ἀκακώτεροι ἀγνοοῦν ὅλου τοῦ ποιμνίου τοῦ Ἰησοῦ ἅψ' οὐ ὁ ὑψηλότερος καὶ θερμότερος σκοπὸς ἀπὸ τὴν ἐνωσιν ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς μίαν δὲν εἶνε δυνατόν βέβαια νὰ ὑπάρξῃ. Καὶ γὰρ ὅτι φαίνονται ὡς οἱ εὐγενέστεροι καὶ ἀκακώτεροι ἄνθρωποι, διότι δυστυχῶς ὅπως καὶ εἰς τὴν βιοπαλὴν ἐφαρμόζεται πάντοτε τὸ ρητὸν «homo homini Cupus est», ἔτσι καὶ διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μὲν οἱ πεντακόσιοι κύριοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων χριστιανικῶν δογμάτων κηρύττουν μὲ φανατισμὸν ὅτι ὅλοι πρέπει κατεκκλησιαστικῶς νὰ γίνουμε μία ποιμνὴ ὑπὸ ἑνα ποιμένα, ὁ καθένας ὅμως ἑνα κρῖνον πόθον ἔχει νὰ παραδεχθῇ οἱ ἄλλοι τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας του ὡς βᾶσιν τῆς κολυποθῆτος αὐτῆς ἐνώσεως.

Ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος τῆς Σόφιας λόγου χάριν γνωρίζω ὅτι ἠπεύλησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν συνδιάσκεψιν, διότι δὲν τοῦ ἐπαρτήθη νὰ ὁμιλήσῃ, ὅχι διότι δὲν εἶνε τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ

«Ἀμήν» καὶ «Amen». Τέλος πάντων ἐν μιᾷ φωνῇ καὶ καρδίᾳ καὶ εἰς διαφόρους πάντας γλώσσας ἀπαγγέλλουν, ὁ καθένας κατὰ τὸ δόγμα του, τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως τοῦ προεδρευόντος συχνὰ σταυροειδοποιμένου. Στιγμὴ ἀληθινὰ μεγαλοπρεπὴς καὶ μοναδικὴ καὶ μάλιστα ὅταν, μετὰ τὴν ἐφαρτίαν τοῦ Συμβόλου, ὅλοι ἔμμενον ἐπὶ τινος στιγμῆς ἄρουν, βεθέως κλινάτες τὰς κεφαλὰς. Ἐπειτα διὰ μίαν ὁ προεδρεύων ἀπαγγέλλει ἀγγλιστὶ λόγον καὶ ἀπερτίνει ἐν ἀκρῇ συγκινήσει ἐπὶ κληρίων εἰς τὴν ὁμιλίαν ὑπὲρ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὡς ἀποτελεστικὸν ἀνφέρει περιληψὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου λόγουσαν μεταξὺ ἄλλων τὰ: «Ἦνα πάντες ἐν εἰσιν ὡς περ σὺ Πάτερ, εἰ ἐν ἡμῖν καὶ ἐν σοί, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἐν ὧν ἐν ἡμῖν...»

Τοῦ λόγου δὲ πετελειωμένου, ἀκούεται καὶ πάλιν τὸ ἀρμόγιον καὶ φάλλει ἅπαν τὸ Ἐκκλησιαστικόν («Κύριε, σὲ ἐκταράζει» σὲ εὐλογούμεν...). Τέλος ὅλοι ἀπαγγέλλουν, εἰς τὴν γλώσσαν τοῦ ὁ καθένας, τὴν «Κυριακὴν» προσευχὴν, διαπρέπει δὲ μάλιστα πένθος τῆς πύθωνος Ἰνδίας τοῦ ὁποίου ἀνταρτὴς φεγγημένου ἐπικυριαρχεῖ τῆς ἀντιπροσώπου τοῦ «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...» Ἐν μυριόφωνον Ἀμήν καὶ Amen εἶνε τὸ πέρας τῆς ἡμέρας ἐπιδημητικῆς αὐτῆς τελετῆς. Τὰ ὅσα τοῦ Καλδίνου βεβαίως θὰ ἐσπίρτησαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἰς ἀκλίμασιν.

Ἡ ἐπίσημος ἐναρξίς τῆς συνδιάσκεψως ὑπὲρ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἔγινεν εἰς τὴν μεγάλην Πανεπιστημιακὴν αἴθουσαν τῆς Λωζάννης εὐθὺς μετὰ τὴν τελετὴν εἰς τὸν καθεδρικὸν τῆς γλῶσσης. Οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὁροφὴ τῆς αἰθούσης αὐτῆς εἶνε διακοσμημένοι μὲ εἰκόνας τοῦ γνωστοῦ ζωγράφου Ριόδε ἐχούσας θέματα ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης κυρίως. Πολλὰ εἰκόνας εἶνε εἰσαγέρτου τέχνης καὶ μάλιστα ὁ εἰς τὸ μέσον τῆς ὁροφῆς ἐσταυρωμένος, δεξιὸς μὲν καὶ εἰς σταυρὸν, ἀκακὸς ἄνθρωπος.

Ὁμιλήσαν κατόπιν πολλοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ κριτικὸς μητροπολίτης Γερμανίας, ὁμιλήσας εἰς ἀπαιτητοῦ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Ὁ λόγος τοῦ Σεδουσιμωτάτου ἔλαμψε, ὡς ἔγραψε καὶ ὁ τύπος, ἀξιόλογον ἐντύπωσιν καὶ μάλιστα ἡ φράσις τοῦ:

«Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποκρούει τὴν ἐξ ἐνῶσεως, τῆς ὁποίας

ὡραῖον καὶ χρησίμον Δώρον μερῶς εἰς τὸν Εἰκονογραφημ

Ζητήσατε τὸν Ἰακώβον Ἀποστόλλου

Τὸ παρὸν δελτίον κρεῖται νὰ ἀταλαντῇ πρὸς ἀντάλλα 1927 ἄλλως εἶναι ἄνθρωπον. Μὴ κάθε συνδρομητὴν ἢ ἀναγνώστ

Η ΔΙΕΥ

Ἐκκλησιῶν Προπαγάνδας καὶ ἀφθονον χρῆμα ἀπαιτεῖται διὰ τὰς εἰς μέγα πλῆθος δημοσιεύσεις εἰς τρεῖς γλώσσας ὅλων τῶν πρακτικῶν τῆς διασκέψεως καὶ τῶς ἄλλας ἀνάγκας αὐτῆς. Τὸ χρῆμα ὅμως ὑπάρχει ἀφθονον, διότι πολλοὶ πλοῦστοι δὲν καὶ οὐκ νὰ προσφέρουν μεγάλα ποσὰ ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου. Μόνος ὁ οἶκος Morgan προσέφερε ἑκατὸν πενήντα χιλιάδας δολλάρια.

Οὕτω πως αἱ ἐργασίαι τῆς συνδιάσκεψως βαίνουν θαυμάσια εἰς τὸ παρὸν ὑπὸ οἰκονομικὴν ἐννοεῖται ἔποψιν. Θὰ βαίνουν ὅμως καὶ ὑπὸ ἐνδοτικὴν τοιαύτην εἰς τὸ ἀπώτερον ἔστω μέλλον: Ἐνας Θεὸς τὸ ξέρει!

ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑΣ



GREEN HOUSES  
RUTHERFORD, N. J.

**Park Florist**  
115 EAST 34th STREET  
(NEAR PARK AVENUE)

CABLE ADDRESS  
PARKFLORIS. NEW YORK

...εναντίον του οποίου εναντίον της  
ταχθείσης προθεσμίας. «Εχρησάθη-  
κε δέ, «χάριν τῆς ἐνώσεως τῶν ἀντι-  
προσώπων» αὐτὴν τὴν φωνήν, νὰ  
ἐναρτήσῃ δραστηρίως ὁ ἀντιπρόσω-  
πος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντάδρυ-  
γίας διὰ νὰ ἀποσπασθῇ ἡ ἀποχώρη-  
σις τοῦ ἁγίου Σοφίας (πρόσχωμεν!).  
Ἐν τοῦτοις ἡ κάθε ἄλλο παρὰ ἀνεξι-  
κακὸς αὐτῇ στάσει τοῦ Βουλγάρου  
ποιμανάρχου ἔφερε τὰ ἀποτελέσμα-  
τά της — καὶ τοῦ ἐπεστράφη νὰ ὁμι-  
λήσῃ — καὶ ἔτσι ἔως συντομώτερα  
θὰ γίνῃ ἡ ἐνωσις τῶν Ἑκκλησιῶν!...

\* \* \*  
Εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τῆς Λωζάν-  
νης ἀντιπροσωπεύεται ἀρκετὰ καλὰ  
ἀριθμητικῶς καὶ ποιοτικῶς καὶ ἡ Ἑκ-  
κλησία μας. Παραυρίσκονται κατ'  
αὐτὴν, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ οἱ ἅγιοι  
Λεοντοπόλεως Χριστόφορος καὶ  
Νουβίας Νικόλαος, ὁ μητροπολίτης  
Γερμανός, ὁ πεπαιδευμένος ἀρχιμαν-  
δρίτης Λαϊφίας κ. Παρασκευαΐδης  
καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀκιδίτζας ἀντι-  
προσωπεύον τὸν μητροπολίτην Ἀθ-  
ηνῶν, τοῦ ὁποῦ καὶ ἀνέγνωσε  
«γράμματα» ἀπευθυνόμενα εἰς τὴν  
συνδιάσκεψιν καὶ πολὺ ἐκτιμηθέντα.  
Εἰς αὐτὸν ὁ μητροπολίτης Γερμανός  
ἐξελέγη καὶ Ἀντιπρόεδρος τῆς συν-  
διασκέψεως. Ὅλοι οἱ ἁγιοὶ καὶ  
ἐκείνους, ἐδῶ, ἐννοεῖται, πολιτικὰ  
ἐνδύματα, καὶ ἔχουν μὲ κομψότητα  
κομμένα τὰ μαλλιά, ἐκτὸς τοῦ ἁγίου  
Λεοντοπόλεως.

Ἡ ἐναρξίς τῆς συνδιασκέψεως  
ἔγινε τὴν 10ην Αὐγούστου περὶ τὴν  
10ην πρωΐνῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν  
ἐορτῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λω-  
ζάννης. Πρὸ αὐτῆς συνήλθον διὰ νὰ  
προσευχηθῶν οἱ ἀντιπρόσωποι εἰς  
τὸν πλησίον κείμενον μέγαν καθεδρι-  
κὸν ναὸν, τὸν περιήγημον διὰ τὰς ἐν  
αὐτῷ γεινομένας ἀντιπατικὰς δη-  
λώσεις τοῦ Καλδίνου. Φαρέλ καὶ  
Βιρὲ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα. Ὁ αὐστη-  
ροῦ γοτθικοῦ ρυθμοῦ ναὸς ἦτο κατὰ-  
μεστος — παρ' ὀλίγον νὰ γράφω κα-  
τάμαυρος — ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώ-  
πους, ὅλους σχεδὸν μὲ μελανὸν ἐπί-  
σημον ἔνδυμα, καὶ τοὺς ἐπισήμους  
τῆς Λωζάννης. Τὴν μεγαλειεπὴν  
ἐντύπωσιν, ἐξωτερικῶς ἐννοεῖται, ἔκα-  
ναν οἱ ἰδιόι μας λειτουργοὶ τοῦ  
Ψύστου, οἱ Ἰνδοί, οἱ Κινέζοι καὶ  
οἱ Ἰάπωνες. Προήδρευσε ὁ ἀρχιε-  
πίσκοπος Νέας Ὑόρκης Μπρίντ.  
Εἰς σύνθημα, δοθέν διὰ κωδωνοκρου-  
σίας ἠκούσθη ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον τῆς  
Ἑκκλησίας θρησκευτικῆς σύνθεσις.  
Ἐπειτα εἰς κάστωρ ἀνέγνωσε ρητὰ  
τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Κατόπιν ὅλη ἡ  
συνέλευσις ἐν μιᾷ φωνῇ καὶ καρδίᾳ  
εἰς διαφόρους ὁμῶς γλώσσας, μηδὲ  
τῆς ἑλληνικῆς ἐξαιρουμένης, ἔ-  
ψαλεν ὕμνον πρὸς τὸν Ὑψίστον, τὸν  
δοτῆρα (τοῦ ἀνεσπέρου φωτός).

Ἰστέον ὁ προεδρεύων ἀπαγγέλλει  
προσευχὴν, τὴν ὁποίαν συνοδεύ-  
ουν συγχὰ οἱ συνέλθόντες μὲ τὰ

Ἑκκλησιῶν ὑπὸ μιᾷ καὶ μόνῃ, ἔφα-  
ρε: ὁμῶς τὴν συνένωσιν τῶν διαφόρων  
Ἑκκλησιῶν».

Ὁ ρήτωρ ἐκθέτει τέλος ὅτι εἰν  
ῥιζιμένα σημεῖα, ἐφ' ὧν ἡ συμφωνία  
δύναιται νὰ ἐπέλθῃ πλήρης καὶ τα-  
χέως, εἶνε ἐπίσης ἄλλα ἐπιδοκτικὰ  
συζητήσεως, ἐφ' ὧν ὁμῶς ἡ πελεῖο  
συνεννόησις ἀπαιτεῖ χρόνον πολὺν.  
Τέλος ὁ μητροπολίτης Γερμανός  
ῥηχθήν νὰ προσθέσῃ ἡ συνδιάσκεψις  
τῆς Λωζάννης ἔνα ἐπὶ πλέον θεμε-  
λίον λήθον διὰ τὴν πόσον ἐπιμόχθως  
ἐπιεικισμένην ἀνέχεσθαι τοῦ οἰκο-  
δομήματος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑκ-  
κλησιῶν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐναρτηρίου  
συνεδριάσεως ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι  
ἐρωτογραφήθησαν ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ  
συμπλέγματι ἀδελφοποιημένοι ἐν  
Χριστῷ καὶ Θεῷ. Καλὴ ἀρχή...

Ἡ συνδιάσκεψις αὐτῇ ὑπὲρ ἐνώ-  
σεως τῶν ἐκκλησιῶν εἶνε καὶ μοναδι-  
κὴ εὐκαιρία διὰ τὰς συστηνωμένων  
νὰ κάμῃ ὁμαδικὴν συζητικὴν με-  
λέτην τῶν προσωπικοτήτων τοῦ θεο-  
λογισμοῦ. Ἀπὸ τὸ λαϊκὸν θεωρεῖον  
τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ Πανεπι-  
στημίου, ἐφ' ὅπου παρεκλήθησαν  
μερικαὶ συνεδριάσεις εἶχα ἀπέναντι  
τῶν ὀφθαλμῶν μου πεντακόσια ὅλα  
θεολογικὰ κεφάλια πρώτης τάξεως  
καὶ διεθνούς προσελεύσεως: κεφάλια,  
ἀλλὰ μὲ φαλλᾶκραν ὡσπερ ἑλεφάν-  
τινον ὄστρακον χελώνης, ἄλλα μὲ  
ῥάσος πυκνὸν πολυχρῶρον μαλλίων  
καὶ ἄλλα μὲ κόμην μισομαθημένην  
καὶ τοῦ κόπου ἐπιμελῶς κτενισμένην  
διὰ νὰ καλύπτῃ τοῦ κρανίου τὰ κενά.

Τὰ πῦρ γὰρ μάτια ἀπ' ὅλους  
τοὺς σοφοὺς φαίνεται νὰ τὰ ἔχουν οἱ  
θεολογοῦντες, διότι ὀλίγοι σχετικῶς  
ἐφαρούσαν γυαλικά, ἂν καὶ προχωρη-  
μένης ἡλικίας οἱ περισσότεροι. Ὅ-  
λων σχεδὸν οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν γεμά-  
τοι γλῶκκα καὶ οὐρανικὴν ἀγαθο-  
σύνην, ἐθέριευσαν ὁμῶς ἄσχημα ὁσά-  
κις οἱ κάτοχοι τῶν ἐλάμβανον τὸν  
λόγον.

Προσευχὰ δὲ γίνονται καὶ ὕμνοι  
ἀκούονται καὶ διαρκούσης τῆς συν-  
διασκέψεως καὶ ἀπαξ καὶ δις. Εἰς  
τρεις δὲ γλώσσας δικαιοῦνται νὰ  
ὁμιλοῦν καὶ νὰ συζητοῦν οἱ ρήτορες:  
τὴν ἀγγλικήν, τὴν γερμανικὴν καὶ  
τὴν γαλλικὴν. Ἐκάστης τῶν γλωσ-  
σῶν τούτων ὑπάρχουν διερμηνεῖς  
καταπληκτικῆς μεταφραστικῆς δυ-  
νάμεως. Ἐνῶ λόγου χάριν, ὁμιλεῖ  
ὁ ρήτωρ ἀγγλιστί, δύο διερμηνεῖς  
γράφουν συγχρόνως τὴν μετάφρασιν  
τοῦ λόγου τοῦ ἀπαικτικῶς καὶ κοι-  
νοπρεπῶς ὁ μὲν εἰς τὴν γερμανικὴν  
ὁ δὲ εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ ἔπειτα  
τὴν ἀναγινώσκουν διαδεχόμενοι ἐναλ-  
λάξ τὸν ρήτορα.

Ἐννοεῖται ὅτι γιὰ ἕνα τέτοιο Συ-  
νέδριον ἀπαιτοῦνται ἄφθονα ὑλικά  
μέσα, διότι καὶ κερικῶν πτωχῶν ἀντι-  
προσώπων τὰ ἔξοδα πληρώνονται ὑπὸ  
τοῦ ταμείου τῆς ὑπὲρ Ἐνώσεως τῶν